

Mobilność i integracja osób niepełnosprawnych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 października 2011 r. w sprawie mobilności i integracji osób niepełnosprawnych oraz europejskiej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych 2010-2020 (2010/2272(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka, Europejską konwencję praw człowieka oraz Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, która weszła w życie w dniu 21 stycznia 2011 r. na mocy decyzji Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych¹,
- uwzględniając wspólnotową kartę podstawowych praw socjalnych pracowników²,
- uwzględniając art. 2, 10, 19 i 168 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy³,
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008)0426) oraz stanowisko Parlamentu w tej sprawie z dnia 2 kwietnia 2009 r.⁴,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowany „Europa 2020” – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (COM(2010)2020),
- uwzględniając zalecenie Rady 98/376/WE z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych⁵,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 sierpnia 2010 r. pt. „Europejska agenda cyfrowa” (COM(2010)0245),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 maja 2000 r. pt. „Ku Europie bez barier dla osób niepełnosprawnych” (COM(2000)0284),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 25 września 2001 r. pt. „e-Europa 2002: Dostępność publicznych witryn internetowych i ich zawartości” (COM(2001)0529),

---

¹ Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35.

² Dz.U. C 364 z 18.12.2000, s. 1.

³ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

⁴ Dz.U. C 137E z 27.5.2010, s. 68.

⁵ Dz.U. L 167 z 12.6.1998, s. 25.

- uwzględniając międzynarodową klasyfikację funkcjonowania, inwalidztwa i zdrowia (ICF) z dnia 22 maja 2001 r., stworzoną przez Międzynarodową Organizację Zdrowia (rezolucja Światowego Zgromadzenia Zdrowia 54.21),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 listopada 2003 r. pt. „Równe szanse dla osób niepełnosprawnych: europejski plan działania” (COM(2003)0650),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 stycznia 2003 r. pt. „W kierunku prawnie wiążącego instrumentu Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz propagowania i ochrony praw i godności osób niepełnosprawnych” (COM(2003)0016),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 16 marca 2005 r., tj. zieloną księgę pt. „Wobec zmian demograficznych: nowa solidarność między pokoleniami” (COM(2005)0094),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 listopada 2007 r. pt. „Sytuacja osób niepełnosprawnych w Unii Europejskiej: europejski plan działania na lata 2008-2009” (COM(2007)0738),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 16 grudnia 2010 r. pt. „Europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym: europejskie ramy na rzecz spójności społecznej i terytorialnej” (COM (2010) 0758),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 15 listopada 2010 r. pt. „Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier” (COM(2010)0636),
- uwzględniając protokół fakultatywny do Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych („protokół fakultatywny”), przyjęty dnia 13 grudnia 2006 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 30 listopada 2009 r. pt. „Promowanie włączenia społecznego na rynku pracy: wyjście z kryzysu i przygotowania do wdrożenia strategii lizbońskiej po 2010 r.”,
- uwzględniając petycję 1454/2010 złożoną przez Urszulę Weber-Król,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji dotyczące funkcjonowania i skutków rozporządzenia (WE) nr 1107/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą – COM(2011)0166,
- uwzględniając orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 lipca 2006 r. (sprawa 13/05 dotycząca dyrektywy 2000/78/WE – Równe traktowanie w zakresie zatrudnienia i pracy – Pojęcie niepełnosprawności),
- uwzględniając decyzję Rady 2010/707/UE z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 czerwca 1988 r. w sprawie języka migowego dla

---

¹ Dz.U. L 308 z 24.11.2010, s. 46.

osób niesłyszących¹,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 maja 1989 r. w sprawie kobiet i niepełnosprawności²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 września 1992 r. dotyczącą praw osób niepełnosprawnych umysłowo³,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 grudnia 1995 r. dotyczącą praw człowieka osób niepełnosprawnych⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 maja 1996 r. w sprawie praw osób autystycznych⁵,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 grudnia 1996 r. dotyczącą karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych – praw osób niepełnosprawnych⁶,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 kwietnia 1997 r. dotyczącą równych szans dla osób niepełnosprawnych⁷,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego odnoszącego się do kwestii prawnie wiążącego instrumentu ONZ z zakresu propagowania i ochrony praw i godności osób niepełnosprawnych⁸,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie rocznego sprawozdania gospodarczego: wsparcia całościowej odpowiedzi UE na kryzys (COM(2011)0011) oraz załączony do niego projekt wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu,
- uwzględniając decyzję Rady 2011/308/UE z dnia 19 maja 2011 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich⁹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 marca 2011 r. w sprawie zmniejszania nierówności zdrowotnych w UE¹⁰,
- uwzględniając umowę ramową dotyczącą rynków pracy sprzyjających integracji społecznej, zawartą przez europejskich partnerów społecznych w dniu 25 marca 2010 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie wspólnych wartości i zasad systemów opieki zdrowotnej Unii Europejskiej (2006/C146/01),

---

¹ Dz.U. C 187 z 18.7.1988, s. 236.

² Dz.U. C 158 z 26.6.1989, s. 383.

³ Dz.U. C 284 z 2.11. 1992, s. 49.

⁴ Dz.U. C 17 z 22.1.1996, s. 196

⁵ Dz.U. C 152 z 27.5.1996, s. 87.

⁶ Dz.U. C 20 z 20.1.1997, s. 386.

⁷ Dz.U. C 132 z 28.4.1997, s. 313.

⁸ Dz.U. C 76 E, z 25.3.2004, s. 231.

⁹ Dz.U. L 138 z 26.5.2011, s. 56.

¹⁰ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0081.

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 8 czerwca 2010 r. w sprawie „Równości i zdrowia we wszystkich obszarach polityki: solidarność w zdrowiu”,
  - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz opinie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia oraz Komisji Petycji (A7-0263/2011),
- A. mając na uwadze, że jako pełnoprawni obywatele osoby niepełnosprawne (fizycznie i umysłowo) mają równe prawa i przysługuje im niezaprzeczalne prawo do godności, równego traktowania, samodzielnego życia i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym,
- B. mając na uwadze, że ponad 80 mln osób, czyli około 16% całej ludności Unii Europejskiej, to osoby niepełnosprawne, w tym osoby z problemami psychicznymi o podłożu głównie autystycznym, a stopa bezrobocia wśród tych osób jest co najmniej dwukrotnie wyższa niż wśród osób sprawnych; mając na uwadze, że osoby niepełnosprawne to grupa szczególnej troski, w której wskaźnik ubóstwa jest o 70% wyższy od średniej; mając na uwadze, że stopa zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi zaledwie około 45%, natomiast dobre miejsca pracy zapewniają niezależność finansową i sprzyjają lepszym osiągnięciom osobistym; mając na uwadze, że brak zatrudnienia zwiększa ryzyko ubóstwa i wyłączenia społecznego, ponieważ co najmniej 25% ludności raz w życiu doświadcza problemu ze zdrowiem psychicznym, a w przypadku jednej osoby na dziesięć może to doprowadzić do przewlekłych problemów psychicznych, co potwierdza konieczność opracowania aktywnej i ukierunkowanej polityki mającej na celu walkę z tym stałym problemem; mając na uwadze, że większe narażenie na ryzyko ubóstwa jest często wynikiem ograniczonego dostępu nie tylko do zatrudnienia i szkoleń, lecz także do opieki zdrowotnej i właściwego leczenia,
- C. mając na uwadze, że kryzys w największym stopniu dotyka grupy najbardziej zmarginalizowane w społeczeństwie, a także mając na uwadze, że osoby niepełnosprawne należą do grup, które najdotkliwiej odczuły skutki kryzysu finansowego w Europie,
- D. mając na uwadze, że obywatele często składają do Komisji Petycji petycje dotyczące niedociągnięć we wdrażaniu obowiązującej zasady równego traktowania osób niepełnosprawnych,
- E. mając na uwadze, że osoby niepełnosprawne wymagające znacznego wsparcia należą do najbardziej wykluczonych grup społecznych, mając też na uwadze, że niepełnosprawne kobiety na ogół należą do grupy społecznej, która w większym stopniu jest podatna na zagrożenia i marginalizowana, a także doświadczają dyskryminacji, wykluczenia z udziału w edukacji, zatrudnieniu i życiu społecznym,
- F. mając na uwadze, że sukces strategii „Europa 2020”, której celem jest wypracowanie inteligentnego (bazującego na innowacji i badaniach), zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu europejskiego, będzie koniecznym wymagał usprawnień strukturalnych w odniesieniu do mobilności i włączenia osób niepełnosprawnych,
- G. mając na uwadze, że liczba ta znacząco wzrośnie w nadchodzących latach wobec nieuchronnego odwrócenia piramidy wieku populacji, ponieważ ponad jedna trzecia osób powyżej 75 roku życia jest niepełnosprawnych w stopniu, który ogranicza je w pewnym

- zakresie, a ponad 20% to osoby borykające się ze znacznymi ograniczeniami,
- H. mając na uwadze, że Unia Europejska formalnie ratyfikowała Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz że została ona podpisana również przez wszystkie 27 państw członkowskich UE, a ratyfikowana przez 17 z nich,
  - I. mając na uwadze, że obecnie kompetencje Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony przed dyskryminacją ze względu na niepełnosprawność ograniczają się do zatrudnienia, pracy i szkolenia zawodowego (2000/78/WE) oraz że Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych jest porozumieniem mieszanym, w ramach którego instytucje UE i państwa członkowskie mają obowiązki związane z wykonaniem tego porozumienia, a wnioski i podejścia zawarte w tym sprawozdaniu powinny zostać przeanalizowane i wykorzystane w przyszłym wniosku Komisji w sprawie europejskiego aktu w sprawie dostępności,
  - J. mając na uwadze, że strategie dotyczące osób niepełnosprawnych leżą często w kompetencjach państw członkowskich, a zatem ich podstawy to tradycje i dziedzictwo narodowe, obyczaje społeczne i rozwój gospodarczy, a także bardzo istotna rola rodzin i stowarzyszeń we wspieraniu niepełnosprawnych w osiągnięciu samodzielności i integracji ze społeczeństwem,
  - K. mając na uwadze, że niepełnosprawność jest koncepcją ewoluującą, która wynika z interakcji pomiędzy osobami upośledzonymi i osobami z ograniczeniami związanymi ze środowiskiem i z postawami ich otoczenia, które to upośledzenia i ograniczenia utrudniają ich pełny i efektywny udział w życiu społecznym na równych prawach z innymi i z taką samą godnością,
  - L. mając na uwadze, że istnieje silna zależność między mobilnością, niepełnosprawnością i integracją społeczną, zwłaszcza jeśli chodzi o swobodę komunikacji i dostęp do komunikacji (w tym język Braille'a, język migowy i alternatywne formy komunikacji), swobodę przemieszczania się we wszystkich dziedzinach życia oraz dostęp do usług; mając na uwadze, że należy promować pełny udział we wszystkich sferach życia społecznego, nie zapominając o znaczeniu strategii wspólnotowych w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych, jak również rozwiązań w zakresie robotyki domowej i komunikacji internetowej, oraz o potrzebie osiągnięcia pełnej dostępności poprzez wprowadzanie spójnych standardów na jednolitym rynku oraz ułatwianie ich rozpowszechniania,
  - M. mając na uwadze, że dostęp do informacji (art. 11 karty praw podstawowych) i kultury, zgodnie z rezolucją Rady z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie dostępności infrastruktury i działalności kulturalnej dla osób niepełnosprawnych, odgrywa kluczową rolę w rozwoju intelektualnym, w tym osób niepełnosprawnych, i w związku z tym wywiera bezpośredni wpływ na możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
  - N. mając na uwadze, że osoby niepełnosprawne mają prawo do korzystania z usług na szczeblu społeczności lokalnej sprzyjających samodzielnemu życiu, z prawa do osobistej pomocy, prawa do niezależności ekonomicznej i społecznej oraz możliwości pełnego udziału w życiu społecznym i rynku pracy; mając na uwadze fakt, że gdyby zapłacić za działania wspierające, stanowiłyby one niemal 50% PKB (dane Komisji z dnia 21 kwietnia 2010 r. dotyczące pomiaru wyników gospodarczych i postępu społecznego (ang. Measurement of Economic Performance and Social Progress)),

- O. mając na uwadze, że bariery ograniczające dostęp do korzystania z usług i towarów oferowanych dla wszystkich są znacznymi przeszkodami dla osób niepełnosprawnych,
- P. mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich i sektorach osoby niepełnosprawne doświadczają dyskryminacji przez całe swoje życie, zwłaszcza w okresie edukacji i szkolenia, z powodu braku wczesnego rozpoznania i interwencji w przypadku dzieci i uczniów niepełnosprawnych, co ogranicza ich szanse na zatrudnienie w przyszłości,
- Q. mając na uwadze, że w grupie wiekowej 16-19 lat nie kształci się 37% osób niepełnosprawnych i 25 % osób o pewnym stopniu niepełnosprawności w porównaniu do 17% osób w pełni sprawnych,
- R. mając na uwadze, że na mocy art. 24 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych ratyfikowanej przez UE w grudniu 2010 r. zakazuje się wykluczania z systemu edukacyjnego ze względu na niepełnosprawność, oraz mając na uwadze, że edukacja integracyjna stanowi najskuteczniejszy środek zwalczania postaw dyskryminacyjnych, budowania społeczeństwa integracyjnego i osiągnięcia celu w postaci edukacji dla wszystkich,
- S. mając na uwadze, że niepełnosprawne kobiety są często podwójnie dyskryminowane oraz że rządy mogą przeciwdziałać temu zjawisku dzięki uwzględnianiu aspektu płci we wszystkich odpowiednich dziedzinach polityki dotyczących niepełnosprawności,
- T. mając na uwadze, że kryzys gospodarczy stanowi wyzwanie dla ogólnie pojętego sektora zatrudnienia, a w szczególności dla osób niepełnosprawnych, gdyż wzrost stopy bezrobocia jest znacznie większy w przypadku osób w pewnym stopniu niepełnosprawnych, przy rosnących obawach, że świadczenia inwalidzkie mogą być wykorzystywane do kontrolowania podaży pracy,
- U. mając na uwadze, że członkowie rodzin osób niepełnosprawnych doświadczają dyskryminacji przez powiązanie oraz że środki mające na celu wsparcie tych rodzin z kolei wywrą pozytywny wpływ na pełne i jednakowe wykonanie praw osób niepełnosprawnych,
- V. przypomina, że w roku 2007 przedstawiono Komisji Europejskiej podpisaną przez 1 364 984 obywateli petycję w sprawie szerszej ochrony osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach polityki Unii Europejskiej oraz że Komisja Europejska do dziś nie uwzględniła należycie tego uzasadnionego żądania,

Cele

1. podkreśla, że zrealizowanie strategii „Europa 2020” skierowanej do 75% aktywnej zawodowo populacji w wieku 20–64 lat nie jest możliwe bez uwzględnienia osób niepełnosprawnych w tej grupie wiekowej;
2. podkreśla, że wydatki finansowe na korzyść osób niepełnosprawnych i inwestycje ekonomiczne w takie osoby są inwestycjami gwarantującymi długoterminowe korzyści w postaci dobrobytu wszystkich osób i zrównoważonych społeczeństw, w których ludzie mogą żyć dłużej i pracować bardziej wydajnie w lepszych warunkach; w związku z tym podkreśla, że niedopuszczalne jest, aby w kontekście oszczędności środków publicznych wprowadzać nieuzasadnione cięcia świadczeń dla osób niepełnosprawnych lub

przedsięwzięć na rzecz ich włączenia społecznego, gdyż oznaczałoby to niezagwarantowanie pewnych podstawowych i niezbywalnych praw osób niepełnosprawnych; uważa, że inwestycje w tej dziedzinie należy właśnie znacząco zwiększyć; przypomina, że wszystkie usługi zdrowotne w Unii Europejskiej powinny opierać się na podstawowych wartościach uniwersalności, dostępu do opieki wysokiej jakości i solidarności;

3. zauważa, że naturalna solidarność społeczeństw europejskich była obecna podczas całego kryzysu finansowego, po którym widoczne są oznaki poprawy sytuacji; w pełni uznaje i podkreśla potrzebę zapewnienia zindywidualizowanych środków osobom niepełnosprawnym, które z uwagi na różny stopień i różne cechy niepełnosprawności wymagają jeszcze intensywniejszego wsparcia z uwzględnieniem ryzyka dyskryminacji i w oparciu o godność i prawa człowieka, które nie zawsze są przestrzegane, w związku z czym należy je promować i umacniać poprzez organizację europejskich publicznych kampanii informacyjnych; podkreśla, że należy w związku z tym uwzględnić potrzeby osób niepełnosprawnych w oparciu o ich szczególne wymagania, tak aby możliwe było wprowadzenie odpowiednich rozwiązań na wszystkich etapach kształcenia i szkolenia oraz życia zawodowego;
4. podkreśla znaczenie celów nowej europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010-2020 i w szczególności apeluje o określenie bardziej szczegółowych działań na wszystkich szczeblach rządów w oparciu o wiarygodne dane; uważa, że konieczne jest przestrzeganie podstawowej zasady „nic o nas bez nas”, tj. osoby niepełnosprawne muszą być zaangażowane we wszystkie działania i decyzje, które mają wpływ na ich sytuację;
5. ubolewa nad faktem, że komunikat Komisji dotyczący europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności nie zawiera zintegrowanej perspektywy równości płci ani osobnego rozdziału poświęconego polityce w sprawie niepełnosprawności z uwzględnieniem problematyki płci, pomimo że niepełnosprawne kobiety często znajdują się w bardziej niekorzystnej sytuacji niż niepełnosprawni mężczyźni i częściej cierpią z powodu ubóstwa i wykluczenia społecznego; wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia problematyki płci w całej europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010-2020;
6. podkreśla potrzebę nowego efektywnego podejścia do niepełnosprawności, począwszy od utworzenia Europejskiego Komitetu ds. Niepełnosprawności, który spotykałby się regularnie i działał przy aktywnym zaangażowaniu Parlamentu Europejskiego oraz z udziałem przedstawicieli organizacji zrzeszających osoby niepełnosprawne, oraz krajowych grup zadaniowych w celu zapewnienia skuteczniejszych mechanizmów koordynacji, monitorowania i oceny realizacji europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności w ramach Komisji oraz programów i strategii państw członkowskich zgodnie z zasadą pomocniczości;
7. przypomina, że społeczeństwo oparte na zasadach zrównoważonego rozwoju, w którym ludzie żyją dłużej i w lepszym zdrowiu, powinno oznaczać również poprawę planowania urbanistycznego i wspólnej przestrzeni, dostępu do towarów i usług, w tym równy dostęp do nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych, aby podwyższyć jakość życia osób niepełnosprawnych i zapobiegać wykluczeniu społecznemu;

Prawa obywatelskie i prawa człowieka

8. wzywa do pełnego poszanowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i wspierania koncepcji „projektowania dla wszystkich”, a także projektowania uniwersalnego; uznaje wysiłki podjęte przez Unię Europejską i Organizację Narodów Zjednoczonych w odniesieniu do przepisów mających na celu wzmocnienie pełnej integracji osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, przy czym zaznacza, że konieczne jest podjęcie w tym celu dalszych działań;
9. podkreśla w szczególności potrzebę zapewnienia pełnego poszanowania praw przewidzianych w Konwencji o prawach dziecka w przypadku dzieci niepełnosprawnych, w tym prawa do zabawy, prawa do nauki, prawa do udziału w życiu społecznym, w tym w życiu kulturalnym i w sztuce, prawa do opieki zdrowotnej koniecznej ze względu na osobisty stan zdrowia oraz swobody poszukiwania i otrzymywania informacji i idei; podkreśla w szczególności, że w art. 23 wspomnianej konwencji uznano prawo niepełnosprawnych dzieci do w pełni „normalnego życia w warunkach honorujących jego godność, umożliwiających osiągnięcie niezależności oraz ułatwiających aktywne uczestnictwo dziecka w życiu społeczeństwa” oraz wezwano do tego, „aby niepełnosprawne dziecko posiadało skuteczny dostęp do oświaty, nauki, opieki zdrowotnej, opieki rehabilitacyjnej, przygotowania zawodowego oraz możliwości rekreacyjnych realizowany w sposób prowadzący do osiągnięcia przez dziecko jak najwyższego stopnia zintegrowania ze społeczeństwem oraz osobistego rozwoju, a w tym jego rozwoju kulturalnego i duchowego”;
10. apeluje o skuteczne włączenie niepełnosprawności do wszystkich działań i inicjatyw przewodnich podejmowanych w ramach strategii „UE 2020”, w tym Unii innowacji, w której brakuje odniesienia do niepełnosprawności;
11. zwraca uwagę na to, że wiele osób niepełnosprawnych nadal doświadcza dyskryminacji, która polega na braku równego traktowania wobec prawa i wymiaru sprawiedliwości, i wzywa państwa członkowskie do zaradzenia tym niedociągnięciom i do poprawy sytuacji, co dotyczy również skutecznego dostępu osób niepełnosprawnych do wymiaru sprawiedliwości i odpowiedniego szkolenia osób pracujących w wymiarze sprawiedliwości, w tym funkcjonariuszy policji i pracowników służby więziennej, a także podkreśla znaczenie zagwarantowania udziału w życiu politycznym i publicznym na równych prawach, w tym prawa do głosowania, kandydowania w wyborach i piastowania urzędu zgodnie z art. 29 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, ponieważ według szacunków odpowiednich organizacji pozarządowych i ekspertów ds. wyborów tylko niewielki odsetek osób niepełnosprawnych może uczestniczyć w wyborach;
12. jest zdania, że zakup towarów i usług, łącznie z istotnymi i dostępnymi informacjami o nich, powinien obejmować odpowiednie rozwiązania umożliwiające robienie zakupów (przez Internet) oraz takie towary i usługi, które zostały zaprojektowane z myślą o ich dostępności w perspektywie długoterminowej; zwraca uwagę, że potrzebne są produkty dla osób niepełnosprawnych zatwierdzone zarówno pod względem zgodności z normami europejskimi, jak i globalnymi; wzywa Komisję do przedsięwzięcia dalszych odpowiednich działań mających na celu promowanie rozwoju i dostępu do towarów i usług uniwersalnie zaprojektowanych zgodnie z art. 29 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, łącznie z wymianą najlepszych praktyk;
13. podkreśla, że w świetle Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych liczne badania wykazały, że niepełnosprawne kobiety są podwójnie

dyskryminowane – ze względu na płeć i ze względu na niepełnosprawność; wzywa Komisję, wobec niemal całkowitego braku odpowiednich mechanizmów, do przyjęcia szczególnych przepisów w ramach systemów zabezpieczenia społecznego dotyczących kobiet niepełnosprawnych;

14. podkreśla, że osoby niepełnosprawne umysłowo i upośledzone intelektualnie są szczególnie narażone na ryzyko nadużyć i przemocy; wzywa państwa członkowskie do ustanowienia rozbudowanego mechanizmu kontroli, który oferowałby ofiarom nadużyć i przemocy usługi socjalne i ochronę prawną w celu zagwarantowania poszanowania praw człowieka i wolności osób przebywających w zakładach opieki, ze szczególnym uwzględnieniem niepełnosprawnych kobiet i dzieci; zwraca się do Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn o przeprowadzenie badań na temat sytuacji niepełnosprawnych dziewcząt i kobiet w kontekście przemocy; podkreśla, że konieczne są środki i działania w celu zwalczania podwójnej dyskryminacji kobiet i promowania w pełni równych praw i możliwości; wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia aktywnych i skutecznych działań mających na celu wspieranie i promowanie przejścia od instytucjonalnych do środowiskowych systemów opieki przy skutecznym wykorzystaniu możliwości, jakie dają fundusze UE takie jak program Progress, na środki służące zwiększeniu świadomości społecznej na temat sytuacji osób niepełnosprawnych, które mieszkają w ośrodkach opieki; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia niepełnosprawnym kobietom będącym ofiarami przemocy priorytetowego dostępu do mieszkań socjalnych, dotacji na przystosowanie otoczenia domowego, pomocy w czynnościach domowych oraz usług publicznych związanych z przypadkami przemocy ze względu na płeć;
15. uważa, że należy zachęcać państwa członkowskie do zwracania znacznie większej uwagi na społeczne aspekty niepełnosprawności; podkreśla, że niezbędnym warunkiem wstępnym korzystania z praw obywatelskich mogłoby być ustalenie podstawy prawnej dla wspieranego mechanizmu podejmowania decyzji; wzywa państwa członkowskie, aby promowały jak najaktywniej formy wsparcia takie jak pomoc osobista i inne świadczenia, które ułatwiają niezależne życie, w celu ograniczenia ogólnej opieki zinstytucjonalizowanej na rzecz innych form wsparcia; wzywa Komisję do wnikliwego zbadania tych zjawisk i zwiększenia świadomości społecznej w tym zakresie; podkreśla rolę pracy wolontariackiej jako istotnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych i wzywa Komisję oraz państwa członkowskie do kontynuowania i ulepszania inicjatyw oraz programów pomocy poświęconych takiej pracy;
16. podkreśla znaczenie zagwarantowania dostępu do informacji publicznych na równych prawach, ze szczególnym uwzględnieniem postępowania w razie klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka zgodnie z art. 21 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
17. wzywa Komisję i państwa członkowskie do poczynienia niezbędnych kroków w celu przygotowania się na klęski żywiołowe oraz katastrofy spowodowane zaniedbaniami ludzkimi, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia osobom niepełnosprawnym odpowiednich, przydatnych informacji, między innymi dzięki przedstawieniu użytecznych i odpowiednich przykładów międzynarodowych;
18. podkreśla potrzebę działań zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim w celu wspierania przejścia z opieki zinstytucjonalizowanej na prowadzoną przez społeczność

lokalną, z wykorzystaniem funduszy strukturalnych wraz ze środkami służącymi zwiększeniu świadomości społecznej na temat sytuacji osób niepełnosprawnych, które mieszkają w ośrodkach opieki;

Znaczenie gromadzenia danych i konsultacji z zainteresowanymi stronami

19. podkreśla, że obecnie w państwach członkowskich brakuje spójnych danych dotyczących kwestii niepełnosprawności, uwzględniających aspekt płci, i usług związanych z niepełnosprawnością, w tym konkretnych wskaźników i informacji na temat liczby i jakości domów opieki, lub dane te są ograniczone, oraz że Eurostat powinien dostarczać więcej rocznych danych dotyczących osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, uwzględniających aspekt płci;
20. wyraża rozczarowanie brakiem przejrzystości i ograniczonym zaangażowaniem osób niepełnosprawnych w gromadzenie danych i konsultacje oraz uważa, że Komisja Europejska powinna wspierać udział osób niepełnosprawnych w procedurach konsultacji, które muszą być w pełni dostępne zgodnie z doświadczeniami organizacji pozarządowych, zaprojektowane w sposób umożliwiający zgłaszanie konkretnych uwag i wspierane za pośrednictwem skutecznych kampanii informacyjnych; podkreśla, że zaledwie 336 odpowiedzi społeczeństwa obywatelskiego na internetowe konsultacje, które zostały przeprowadzone w 2009 r. na głównej stronie internetowej Komisji dotyczącej konsultacji, pokazuje, że kampanie informacyjne nie dotarły do grup docelowych, zaś narzędzie internetowe nie było dostępne dla osób niewidomych korzystających z czytników ekranowych; wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, aby osoby niepełnosprawne i organizacje je zrzeszające były włączane do wszystkich procesów wdrażania na wszystkich szczeblach (zgodnie z art. 33 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych);
21. wzywa Komisję do przyspieszenia procesu monitorowania, współpracy i wymiany dobrych praktyk między państwami członkowskimi, zwłaszcza w zakresie gromadzenia porównywalnych danych i wskaźników postępu uwzględniających aspekt płci, aby osiągnąć cele przyjęte zarówno na szczeblu krajowym, jak i wspólnotowym; podkreśla, że miarą niepełnosprawności powinny być potrzeby osób niepełnosprawnych, a nie wyłącznie względy medyczne, lecz należy również uwzględniać aspekty społeczne, i środowiskowe oraz aspekty zatrudnienia; jednocześnie podkreśla znaczenie koordynacji wysiłków podejmowanych w celu zwalczania nadużywania systemu i symulowania niepełnosprawności;
22. przypomina, że rejestracja osób niepełnosprawnych w celu zaoferowania im odpowiednich usług i wsparcia z budżetu publicznego nie może prowadzić do łamania ich praw człowieka i naruszania prywatności czy stygmatyzacji;

Zmiany demograficzne i środowisko bez barier

23. podkreśla, że zmiany demograficzne również doprowadzą do wzrostu liczby starszych osób niepełnosprawnych, gdyż więcej osób doświadczy niepełnosprawności, ponieważ ludzie żyją dłużej, w związku z czym coraz bardziej potrzebny będzie rozwój i projektowanie takich usług i rozwiązań, które przyniosą korzyści zarówno osobom niepełnosprawnym bez względu na wiek, jak i niepełnosprawnym i sprawnym osobom starszym;

24. zachęca do zawierania sojuszy między tymi dwiema grupami w społeczeństwie, co przyczyni się do innowacyjnego wzrostu opartego między innymi na zatrudnieniu oraz rozwoju społecznym w państwach członkowskich, a także do zaspokojenia nowych potrzeb związanych ze starzeniem się społeczeństwa i zmianami demograficznymi;
25. wzywa Komisję do zwiększenia zarówno sankcji, jak i pozytywnych zachęt dla państw członkowskich w celu wdrożenia art. 16 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 oraz zapewnienia zgodności z prawnie wiążącymi wymogami określonymi w przedmiotowym rozporządzeniu; wzywa Komisję do wzmocnienia przepisów antidyskryminacyjnych i przepisów dotyczących dostępności w ramach przyszłej polityki spójności na lata 2014-2020 oraz do monitorowania i dokonania oceny prawidłowego wdrożenia europejskich programów finansowania i wykorzystania funduszy europejskich;
26. wzywa Komisję do promowania wykorzystania europejskich funduszy strukturalnych, a zwłaszcza Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w celu zwiększenia dostępności towarów i usług oraz budynków poprzez wykorzystanie funduszy europejskich;

Swobodne przemieszczanie się i usługi bez barier

27. przyznaje, że swoboda przemieszczania się jest prawem podstawowym w Unii Europejskiej; podkreśla, że wpływa ona pozytywnie na jakość życia i uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i rynku pracy, a ich rodzin w życiu społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem lepszego dostępu do usług zdrowotnych, oraz podkreśla konieczność poświęcenia większej uwagi osobom cierpiącym na przewlekłe choroby powodujące niepełnosprawność w celu zmniejszenia nierówności dotyczących zdrowia w całej Unii Europejskiej;
28. podkreśla, że w Europie, która promuje równość obywateli i swobodę przemieszczania się na swoim terytorium, prawa osób niepełnosprawnych są różne w różnych państwach członkowskich;
29. podkreśla, że dostępność usług transportowych umożliwia osobom niepełnosprawnym swobodniejszy udział w rynku pracy i tym samym pomaga zwalczać ubóstwo i wykluczenie społeczne;
30. wzywa Komisję i państwa członkowskie do tego, by zapewniły dostępność usług za pomocą różnych strategii likwidowania barier utrudniających dostęp do tych technologii, w tym niższych cen oraz inicjatyw przewodnich w ramach strategii „UE 2020” służących do osiągnięcia celów tej strategii;
31. przypomina, że mobilność jest kwestią kluczową dla europejskiej strategii zatrudnienia i że nadal utrzymują się poważne, konkretne przeszkody dla godnego i niezależnego życia osób niepełnosprawnych w UE, szczególnie pod względem przenoszenia korzyści i świadczeń, jak również dostępu do niezbędnych udogodnień lub pomocy osobistej;
32. podkreśla, że zgodnie z dyrektywą o prawach pacjenta w transgranicznej opiece zdrowotnej (2011/24/UE) osoby niepełnosprawne są uprawnione do transgranicznej opieki zdrowotnej i należy im zapewnić równy dostęp do niej w każdym państwie członkowskim, tym bardziej jeżeli potrzebują specjalistycznej opieki;

33. apeluje o usprawnienie wzajemnego uznawania statusu niepełnosprawności między państwami członkowskimi; wzywa państwa członkowskie do wymiany dobrych praktyk w celu zniwelowania różnic między krajowymi systemami oceny poziomu/poziomów niepełnosprawności w UE, tak aby zapewnić osobom niepełnosprawnym większą mobilność;
34. podkreśla konieczność zachęcania państw członkowskich, aby udział i nieodpłatna praca opiekunów, przeważnie kobiet, w opiece nad osobami niepełnosprawnymi były uznawane przez systemy ubezpieczeń socjalnych i systemy emerytalne; podkreśla, że na te kobiety należy zwrócić szczególną uwagę;
35. uznaje znaczenie zalecenia Rady 98/376/WE z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych, w którym stwierdzono, że taka karta powinna mieć standardowy format i powinna być uznawana we wszystkich państwach członkowskich, aby ułatwić okazicielom takiej karty korzystanie z samochodu; zauważa ponadto, że z punktu widzenia włączenia osób niepełnosprawnych do społeczeństwa we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej zasadnicze znaczenie ma jednolita karta UE dotycząca praw podróżnych oraz możliwość uzyskiwania i przedłużania ważności prawa jazdy i wszelkich innych pozwoleń i dokumentów, które mogą być wymagane w celu ułatwienia mobilności między państwami członkowskimi; przyznaje również, że innowacyjne formy narzędzi komunikacji bez barier dla niewidomych i niesłyszących, takich jak dostępne usługi informacyjne ze szczególnym uwzględnieniem usług internetowych, mają również zasadnicze znaczenie dla korzystania przez te osoby z pełni ich praw; obejmuje to tzw. wersje łatwe do czytania przeznaczone dla osób upośledzonych umysłowo; wzywa do zmniejszenia przeszkód utrudniających osobom niepełnosprawnym swobodne przemieszczanie się poprzez przyjęcie europejskiej karty mobilności opierającej się na wzajemnym uznaniu przez państwa członkowskie kart, świadczeń i uprawnień inwalidzkich w celu ułatwienia osobom niepełnosprawnym nauki, pracy i podróżowania, również przy wykorzystaniu otwartej metody koordynacji; wzywa Komisję do stworzenia bardziej szczegółowej strony internetowej skierowanej do osób niepełnosprawnych, wyjaśniającej przysługujące im prawa i zawierającej dodatkowe, konkretne informacje na temat podróżowania;
36. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przedsięwzięcia niezbędnych środków w celu wspierania dostępu bez barier fizycznych do miejsc pracy i zamieszkania dla osób niepełnosprawnych jako sposobu pomocy w integracji ze środowiskiem pracy;
37. podkreśla, że innowacyjne i oparte na wiedzy gospodarki nie mogą rozwijać się – zgodnie z wiążącym prawodawstwem – bez treści i form dostępnych dla osób niepełnosprawnych, na przykład stron internetowych dostępnych dla osób niewidomych, treści z napisami dla osób niedosłyszących, w tym usług świadczonych za pośrednictwem środków masowego przekazu, usług internetowych dostępnych dla osób używających języka migowego, inteligentnych aplikacji telefonicznych oraz obsługi mediów publicznych za pomocą dotyku i głosu;
38. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wprowadzenia dwutorowego podejścia, przy czym wiążące prawodawstwo i standardy byłyby postrzegane jako instrumenty uzupełniające, niezbędne w celu zapewnienia dostępności; podkreśla, że prawodawstwo powinno określać zrównoważone ramy uwzględniające szybkie postępy w sektorze TIK; zauważa, że standardy powinny służyć wobec tego za narzędzia o charakterze

ewoluującym, które mogą zapewnić wdrożenie przedmiotowego prawodawstwa;

39. jest świadomy braku równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym dostępności informacji na temat zdrowia i opieki zdrowotnej, i wzywa Komisję Europejską do przyspieszenia prac nad zaleceniami, które stanowią wsparcie dla równego dostępu do świadczeń zdrowotnych oraz do informacji na temat zdrowia i opieki zdrowotnej;
40. podkreśla, że w celu zapewnienia aktywnego zaangażowania osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego należy podjąć wysiłki mające na celu znalezienie rozwiązań komunikacyjnych dla osób niepełnosprawnych umysłowo (np. łatwe do przeglądania strony internetowe) oraz rozwiązań w zakresie komunikacji wspomagającej i alternatywnej dla osób ze złożonymi potrzebami komunikacyjnymi;
41. wzywa państwa członkowskie, aby z pomocą Komisji sprzyjały integracji i akceptacji społecznej osób niepełnosprawnych przez umożliwienie im łatwiejszego dostępu do sportu, wypoczynku, placówek i działań w dziedzinie kultury, w tym wymiany między państwami członkowskimi materiałów związanych z kulturą dostępnych dla osób niedowidzących zgodnie z rezolucją Rady z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie dostępności infrastruktury i działalności kulturalnej dla osób niepełnosprawnych¹;
42. wzywa państwa członkowskie do usunięcia niedociągnięć występujących w prawodawstwie dotyczącym dostępności, w szczególności w odniesieniu do transportu publicznego, prawodawstwie dotyczącym praw pasażerów, łącznie z uszkodzeniami sprzętu umożliwiającego poruszanie się i usługami w zakresie elektronicznych systemów służących do wymiany i przekazywania informacji oraz budynków i usług publicznych;

Równość szans

43. uważa, że równych szans nie można rozumieć jako takich samych warunków i okoliczności wobec osób z różnymi potrzebami, w związku z czym jest zdania, że osoby z różnymi niepełnosprawnościami powinny mieć dostęp do odpowiednich środków umożliwiających im zakup towarów i usług, które stwarzałyby faktycznie równe szanse;
44. potwierdza potrzebę zapewnienia osobom niepełnosprawnym powszechnego, skutecznego i niedyskryminującego dostępu do ochrony socjalnej, przywilejów socjalnych, opieki zdrowotnej i edukacji oraz dostępu do powszechnie dostępnych towarów i usług, w tym mieszkań, telekomunikacji, komunikacji elektronicznej, informacji, również w dostępnym formacie, usług finansowych, kultury i rozrywki, budynków ogólnodostępnych, środków transportu i innych typów przestrzeni i obiektów publicznych;
45. podkreśla, że integracja na rynku pracy i niezależność ekonomiczna to czynniki o niezwykle dużym znaczeniu dla integracji społecznej osób niepełnosprawnych;
46. potwierdza, że produkty, towary i usługi, w tym ich zmodyfikowane wersje, nie powinny być dyskryminujące, a zatem nie mogą mieć wyższych cen dla osób niepełnosprawnych;
47. utrzymuje, że MŚP odgrywają kluczową rolę w udostępnianiu osobom niepełnosprawnym zatrudnienia, gdyż tworzone przez nie środowisko pracy może sprzyjać rozwojowi potencjału osobistego i zawodowego osób niepełnosprawnych; w związku z tym podkreśla,

---

¹ Dz.U. C 134 z 7.6.2003, s. 7.

że małym i średnim przedsiębiorstwom należy dostarczyć nie tylko wszechstronnych informacji na temat ułatwień i wsparcia w zatrudnianiu osób objętych ochroną, lecz także wszelkich odpowiednich informacji na temat technologii i kierunków studiów, które umożliwiają osobom niepełnosprawnym prowadzenie samodzielnego i aktywnego życia zawodowego;

48. podkreśla niezwykle istotne znaczenie zatrudniania osób niepełnosprawnych na zwyczajnym rynku pracy; jest świadomy, że bardziej elastyczne formy prawne stosunków pracy z naciskiem na nowoczesne stosunki między pracodawcą a pracownikiem są ogromnie potrzebne, i wzywa Komisję oraz rządy państw członkowskich do przyjęcia środków prawnych i finansowych, które skutecznie wesprą zatrudnienie osób niepełnosprawnych;
49. wzywa państwa członkowskie do poprawy i dostosowania swoich strategii aktywnego zatrudnienia, aby umożliwić osobom niepełnosprawnym zarówno wejście na rynek pracy, jak i pozostanie na nim; namawia do wprowadzenia inicjatyw dostosowanych do każdego rodzaju niepełnosprawności, w tym planów i doradztwa zawodowego działających od momentu, gdy potrzebująca osoba zarejestruje się w rejestrze utworzonym w tym celu;
50. podkreśla, że zakłady pracy chronionej oraz integracyjne miejsca pracy, mimo iż nie posiadają one równego udziału w otwartym rynku pracy, stanowią cenne rozwiązanie, jeśli chodzi o pomoc wszystkim osobom z różnymi niepełnosprawnościami i znajdującym się na różnym etapie życia oraz ich wsparcie, w tym za pośrednictwem racjonalnych usprawnień w okresie przejścia na otwarty rynek pracy, a także uważa, że nieuzasadniona odmowa racjonalnych usprawnień (art. 5 dyrektywy 2000/78/WE) powinna być traktowana jako forma dyskryminacji zgodnie z art. 2 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych; zauważa, że w niektórych państwach członkowskich zakłady pracy chronionej i określenie limitu miejsc pracy przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych może stanowić formę przejścia na otwarty rynek pracy, zapewnienia osobom niepełnosprawnym szczególnych udogodnień oraz personelu wyszkolonego w zakresie zaspokajania ich potrzeb; podkreśla, że w dużych przedsiębiorstwach przydatne byłoby powołanie spośród osób niepełnosprawnych ich przedstawicieli, umożliwiające im występowanie w ich własnym imieniu, jak również zacieśnienie współpracy między odpowiednimi lokalnymi organizacjami pozarządowymi a MŚP; podkreśla, że w razie konieczności należy wspierać osobistych asystentów osób niepełnosprawnych, gdyż spowodowałoby to znaczącą poprawę możliwości osób niepełnosprawnych uzyskania punktu oparcia na rynku pracy;
51. podkreśla znaczenie programów przejściowych, które po pierwsze oferują możliwości podjęcia pracy, na początku w zakładach pracy chronionej, a następnie na otwartym rynku pracy, a po drugie tworzą bardziej elastyczne ramy dla przejścia od rehabilitacji zawodowej do innych form zatrudnienia podczas wdrażania strategii „Europa 2020”;
52. wzywa państwa członkowskie do konsolidacji i poprawy strategii aktywnego zatrudnienia przyjętych w celu integracji osób niepełnosprawnych w miejscu pracy oraz do zwiększenia skuteczności właściwych organów krajowych;
53. uważa, że państwa członkowskie powinny w trybie priorytetowym i możliwie szybko uzgodnić i przyjąć wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008)0426); wzywa Komisję do

dalszego wspierania Rady w przewyżnianiu trudności technicznych w celu zapewnienia szybkiego osiągnięcia porozumienia; zauważa, że polityka antydyskryminacyjna odgrywa kluczową rolę w promowaniu włączenia społecznego i zatrudnienia osób niepełnosprawnych;

54. wzywa do dokonania przeglądu europejskiego prawodawstwa dotyczącego zamówień publicznych w celu uczynienia kryteriów dostępności obowiązkowymi dla wprowadzenia w życie kryteriów wyboru mających na celu promowanie włączenia społecznego, innowacji i dostępności na rzecz osób niepełnosprawnych;
55. podkreśla, że pomimo różnic między państwami członkowskimi systemy zabezpieczenia społecznego w przeważającej większości nie są wystarczająco elastyczne, aby udzielać poszczególnym osobom świadczeń umożliwiających im pozostanie na rynku pracy; wzywa do zmiany tych systemów i uczynienia ich bardziej proaktywnymi, tak aby osoby, które otrzymują świadczenia lub które są częściowo niepełnosprawne, mogły pozostać na rynku pracy;
56. przypomina, że sama Komisja wyraziła w swoim komunikacie dotyczącym europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności zaniepokojenie niską dostępnością w Unii Europejskiej programów telewizyjnych opatrzonych napisami lub opisem dźwiękowym; w szczególności podkreśla to, że organizacje zrzeszające osoby niesłyszące i niedosłyszące przez kilka lat prowadziły z pomocą Parlamentu Europejskiego paneuropejską kampanię mającą na celu zapewnienie szerszego dostępu do programów opatrzonych napisami, emitowanych w telewizji w Unii Europejskiej; apeluje o pilne wywiązanie się przez państwa członkowskie ze zobowiązania określonego w dyrektywie 2007/65/WE, które dotyczy zachęcenia nadawców do zwiększenia dostępności usług medialnych dla osób z upośledzeniem słuchu lub wzroku; wzywa Komisję do udostępnienia konkretnych możliwości wsparcia finansowego nadawców publicznych, tak aby pomóc im we wprowadzeniu ram usług związanych z opatrywaniem emitowanych przez nich programów napisami i opisem dźwiękowym;

Inwestycje w osoby niepełnosprawne

57. stwierdza, że poziom zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Europie jest rozpaczliwie niski, i przypomina instytucjom europejskim, że cele strategii „UE 2020” nie mogą zostać osiągnięte, o ile sytuacja takich osób się nie poprawi; społeczeństwo musi zatem oswoić się z niepełnosprawnością i ją zaakceptować, w tym na poziomie przedszkola i szkoły podstawowej;
58. stwierdza, że obecne systemy edukacji i szkolenia nie wystarczą, aby zapobiec częstemu przerywaniu nauki przez osoby niepełnosprawne, jeżeli nie będą realizowane dodatkowe strategie publiczne oferujące im specjalne wsparcie w nauce, ponieważ cel strategii „UE 2020” oznacza konieczność zmniejszenia tego wskaźnika do poziomu poniżej 10%; podkreśla, że powoduje to znaczne pogorszenie niekorzystnej sytuacji społecznej osób niepełnosprawnych i zmniejszenie ich szans na zatrudnienie, co w rezultacie prowadzi do ubóstwa, zwłaszcza podczas obecnego kryzysu gospodarczego; w związku z częstym przerywaniem nauki przez osoby niepełnosprawne oraz w świetle konkluzji Rady z dnia 11 maja 2010 r. w sprawie społecznego wymiaru edukacji i szkolenia podkreśla konieczność inwestowania w skuteczne (w tym alternatywne) programy edukacyjne i szkoleniowe (w tym w zakresie szkoleń zawodowych) dostosowane do potrzeb, cech i zdolności osób niepełnosprawnych, a także promowania takich programów; zauważa, że wymaga to

odpowiedniej liczby wykwalifikowanych i zmotywowanych fachowców oraz solidnych i właściwych programów, jak również dostępności takich programów w programach nauczania wszystkich placówek kształcenia zawodowego, szkolenia i szkolnictwa wyższego, również w dodatkowych programach dla osób niepełnosprawnych, w celu walki z negatywnym nastawieniem wobec dzieci niepełnosprawnych oraz umożliwienia im zdobycia odpowiednich kwalifikacji wymaganych na nowoczesnym i otwartym rynku pracy; wzywa państwa członkowskie i Komisję, aby umożliwiły osobom niepełnosprawnym lepszy dostęp do informacji na temat istniejących programów mobilności i szkoleń oraz równy dostęp do programów uczenia się przez całe życie; zauważa, że w związku z tym w celu wypełnienia postanowień art. 24 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych konieczne jest włączenie do strategii „Europa 2020” oraz do jej głównych inicjatyw kwestii ochrony przed dyskryminacją;

59. potwierdza, że integracyjna edukacja powinna być w centrum uwagi, szczególnie w kontekście akredytacji wcześniejszego uczenia się poprzez doświadczenie, oraz że w związku z tym należy położyć na nią nacisk w strategicznych ramach europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia („ET 2020”) oraz w projekcie przewodnim dotyczącym nowych umiejętności i zatrudnienia realizowanym w ramach strategii „UE 2020”; zauważa ponadto, że w celu udzielania osobistej pomocy dostosowanej do potrzeb niezbędne są nowe odpowiednie wytyczne i właściwe wykorzystanie technologii informacyjnej w szkołach i w domach;
60. podkreśla, że wszystkim dzieciom, w tym dzieciom niepełnosprawnym, należy zapewnić prawo powszechnego dostępu do wszystkich sektorów i poziomów edukacji we wszystkich instytucjach; wzywa Komisję i państwa członkowskie do bardziej intensywnego przekazywania ogólnych informacji rodzinom posiadającym niepełnosprawne dzieci w celu wczesnego rozpoznania i zapewnienia im wsparcia oraz stworzenia możliwych rozwiązań w celu zaspokojenia ich szczególnych potrzeb; podkreśla znaczenie wsparcia ze strony państwa dla rodzin osób niepełnosprawnych pod względem finansowania, wsparcia (w tym świadczeń związanych z opieką nad dziećmi), opieki zdrowotnej, wsparcia psychologicznego, dzielenia się wiedzą fachową oraz bardziej elastycznych godzin pracy dla (jednego z) rodziców dzieci niepełnosprawnych; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do utworzenia profesjonalnych i dostępnych punktów udzielających informacji i porad administracyjnych; apeluje do państw członkowskich o wspieranie rodzin osób niepełnosprawnych oraz fachowców pracujących w krajowych systemach opieki zdrowotnej w oparciu o ukierunkowane informacje i środki szkoleniowe oraz włączanie stowarzyszeń pacjentów w procesy podejmowania decyzji i monitorowania;
61. podkreśla, że pracodawcy powinni umożliwiać osobom niepełnosprawnym podejmowanie pracy odpowiadającej ich kwalifikacjom i rozwój zawodowy, a także powinni wspierać te osoby poprzez organizację szkoleń;
62. podkreśla potrzebę lepszego promowania zintegrowanych przedsięwzięć w zakresie szkoleń zawodowych, które umożliwiają niepełnosprawnej młodzieży natychmiastowe przejście od kształcenia do pracy;
63. podkreśla, że należy również podjąć wysiłki na rzecz rozwiązania kwestii edukacji „pozaformalnej” oraz kształcenia niepełnosprawnej młodzieży między innymi w dziedzinach takich jak stosunki społeczne, środki masowego przekazu (które należy objąć bardziej rygorystycznymi wymogami dostępności, w tym w odniesieniu do napisów

i systemów opisu dźwiękowego), sport, wypoczynek i ruch na świeżym powietrzu, według szczególnych potrzeb każdego dziecka lub młodego człowieka; podkreśla, że nie są to jedynie narzędzia kluczowe dla zdrowego rozwoju każdej jednostki, lecz także niezbywalne prawa uznane przez ONZ;

64. podkreśla, że uczenie się przez całe życie jest jednym z kluczowych sposobów wspierania i poprawy umiejętności dostosowania się oraz ciągłości pracy osób niepełnosprawnych oraz że jest to szczególnie istotne z punktu widzenia osób, których niepełnosprawność dotyka w trakcie zatrudnienia, przede wszystkim osób, które cierpią na chorobę powodującą postępującą niepełnosprawność;
65. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania lub stworzenia świadczeń rehabilitacyjnych w dziedzinie zdrowia, oświaty, szkoleń, zatrudnienia, instrumentów na rzecz samodzielnego życia, transportu itp., które są bardziej skuteczne i zazębiają się; muszą one być nie tylko kontrolowane i dostosowane do indywidualnych potrzeb, lecz także musi sprzyjać długoterminowemu planowaniu budżetowemu i planowaniu w dziedzinie rozwoju;
66. uważa, że należy przeznaczyć odpowiednie środki na organizacje osób niepełnosprawnych; nalega, aby dla takich organizacji wskaźnik współfinansowania wynosił nie mniej niż 10% wartości przedstawianych przez nie projektów, w świetle ich znanych trudności finansowych;

Style życia

67. podkreśla, że społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw na zasadzie dobrowolności mogłaby również być istotnym bodźcem do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych; wzywa do wprowadzenia wsparcia i dotacji dla przedsiębiorstw i osób zatrudniających osoby niepełnosprawne, uzależnionych od rodzaju umowy, ze szczególnym uwzględnieniem funduszy i programów UE; wzywa podmioty i zainteresowane strony do wspierania i stosowania dobrych praktyk w tej dziedzinie, zwłaszcza w odniesieniu do niepełnosprawnych kobiet i dzieci;
68. potwierdza, że szkolenie urzędników publicznych w instytucjach UE i państw członkowskich w zakresie obsługi osób niepełnosprawnych i udzielania im informacji powinno stać się normą oraz że dostęp do publicznych dokumentów prawnych i procedur należy wspierać konkretnymi działaniami; wzywa instytucje UE, aby dawały przykład, jeżeli chodzi o zatrudnienie osób niepełnosprawnych, i ponagla państwa członkowskie do realizowania również tej strategii;
69. podkreśla, że strategię stymulowania i wspierania niezależnej przedsiębiorczości powinny odnosić się z należytą uwagą do integracji osób niepełnosprawnych na rynku pracy i w sferze działalności gospodarczej, gdyż taka integracja jest źródłem elastyczności, która w wielu przypadkach umożliwia im pokonanie ograniczeń i barier w miejscu pracy; wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia bardziej odpowiedniego i skutecznego wsparcia dla niezależnych strategii przedsiębiorczości w odniesieniu do tej grupy;
70. wzywa Komisję do skuteczniejszego przedstawienia korzyści płynących z dostępności oraz do uwzględnienia kosztów i wydatków związanych z tworzeniem środowiska bez barier dla wszystkich, ze szczególnym uwzględnieniem starzejącego się społeczeństwa;

71. wzywa do opracowania specjalnych form urlopu umożliwiających rodzicom opiekę nad ich niepełnosprawnymi dziećmi; ponadto apeluje, aby wykazane zaangażowanie i praca rodziców dzieci niepełnosprawnych zostały uznane i zaliczone do okresu zatrudnienia i wzięte pod uwagę, szczególnie podczas obliczania wysokości świadczeń emerytalnych;
72. podkreśla, że nieskrępowany dostęp do świadczeń zdrowotnych i złożonych świadczeń rehabilitacyjnych nie powstrzymuje całkowicie pogarszania się stanu zdrowia, szczególnie w starzejącym się społeczeństwie, i z tego powodu wszyscy ponoszą odpowiedzialność pod względem codziennego działania i nawyków konsumenckich, jeżeli ma powstać zrównoważone społeczeństwo, w którym kładzie się coraz większy nacisk na zdrowie – od zapobiegania po rehabilitację;

Walka z ubóstwem

73. wzywa Komisję do zapewnienia odpowiedniego wsparcia finansowego unijnej organizacji reprezentującej osoby niepełnosprawne oraz innym organizacjom europejskim zrzeszającym osoby z konkretnymi rodzajami upośledzenia w celu umożliwienia im pełnego udziału w procesie kształtowania polityki i wdrażania przepisów w oparciu o zobowiązania podjęte w ramach europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności i Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, a także w innych procesach decyzyjnych uwzględniających kwestie związane z osobami niepełnosprawnymi;
74. ubolewa nad tym, że osoby niepełnosprawne muszą ponosić dodatkowe obciążenie finansowe – dodatkowy wydatek ponoszony w perspektywie krótkoterminowej najwyraźniej z powodu niepełnosprawności – w życiu codziennym, co wywiera znaczący wpływ na jakość ich życia;
75. w świetle celów dotyczących zmniejszenia ubóstwa wzywa Komisję do oddzielenia danych dotyczących ubóstwa w celu ustalenia liczby osób niepełnosprawnych, które doświadczają ubóstwa, tak aby umożliwić osiągnięcie w ramach strategii „UE 2020” porównywalnych celów dotyczących zmniejszenia ubóstwa wśród osób niepełnosprawnych;
76. podkreśla, że ze zlikwidowaniem lub znacznym złagodzeniem ubóstwa łączy się zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych na rynku pracy, co dla państwa oznaczałoby zwiększenie dochodów podatkowych netto i zmniejszenie liczby osób wymagających otrzymywania świadczeń z powodu skrajnego ubóstwa;
77. przypominając bodźce, które zapewnił Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym oraz nowa europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, potwierdza, że zmniejszenie ubóstwa nie może nastąpić bez integracji osób niepełnosprawnych najpierw w dziedzinie edukacji a później na rynku pracy oraz bez dostosowania polityki dotyczącej dochodów w kwestii systemów rent z tytułu inwalidztwa i niepełnosprawności zgodnie z punktem 12 konkluzji Rady EPSCO przyjętych na posiedzeniu w dniu 30 listopada 2009 r., z uwagi na to, że również ten proces może prowadzić do stygmatyzacji;
78. uznaje, że wczesne wykrywanie i pomoc mają istotne i podstawowe znaczenie w przypadku niepełnosprawnych dzieci i muszą być uznawane za długoterminową inwestycję w starzejące się społeczeństwo; zauważa, że rodziny osób niepełnosprawnych są bardziej narażone na ubóstwo i wykluczenie społeczne oraz że należy im poświęcić szczególną uwagę;

79. wzywa państwa członkowskie do unikania nieuzasadnionych cięć w dziedzinie ochrony socjalnej wobec osób niepełnosprawnych w ramach polityki oszczędnościowej prowadzonej w odpowiedzi na kryzys gospodarczy, ponieważ potrzebne jest zapewnienie takim osobom odpowiedniego poziomu życia, co jest ich niezbywalnym prawem;
80. stwierdza, że osoby niepełnosprawne są szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym i popadnięciem w ubóstwo, i podkreśla, że wskaźnik ubóstwa osób niepełnosprawnych jest o 70% wyższy od wskaźnika ubóstwa osób sprawnych; podkreśla, że osoby z poważną niepełnosprawnością lub kilkoma rodzajami niepełnosprawności oraz samotni rodzice niepełnosprawnych dzieci znajdują się w najbardziej niekorzystnej sytuacji; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zagwarantowania ich praw oraz do podjęcia działań na rzecz poprawy jakości ich życia poprzez zapewnienie między innymi dostępu do informacji praktycznych związanych z codziennym funkcjonowaniem, w tym poprzez zaznajomienie ich z procedurami rozwijania umiejętności i świadczeniami, które wywierają wpływ na życie rodzinne;
81. wzywa Radę i Komisję do poczynienia dalszych kroków i regularnego sporządzania sprawozdań na temat rzadkich chorób i do zapewnienia realnego wsparcia w rozwijaniu kontaktów między rodzicami a specjalistami pracującymi najbliżej miejsca zamieszkania rodzin; uważa, że należy to wziąć pod uwagę i ocenić w ramach prac organizacji INSERM; wzywa Komisję do promowania utworzenia europejskiej sieci akredytowanych centrów diagnozy i leczenia szczególnych postaci rzadkich chorób, tak aby koordynować i monitorować ich działania oraz korzyści, jakie dają one pacjentom;

Parlament nadal domaga się stosowania podejścia zrównoważonego pod względem społecznym i opartego na prawach człowieka

82. potwierdza, że w oparciu o nowe prawa uchwalone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej Komisja ma prawidłowe podejście do kwestii równych szans, które obejmuje: wzmocnienie działań antydyskryminacyjnych, wsparcie strategii politycznych ukierunkowanych na aktywną integrację, podniesienie świadomości na temat niepełnosprawności, w tym koncepcji „projektowania dla wszystkich” i projektowania uniwersalnego, oraz podkreślenie znaczenia racjonalnych usprawnień;
83. wzywa państwa członkowskie i Komisję do szybkiego ratyfikowania i wprowadzenia w życie Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych oraz jej protokołów fakultatywnych, a także z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą przystąpienia do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
84. wzywa Radę i Komisję, aby rozważyły zawarcie porozumienia międzyinstytucjonalnego z Parlamentem Europejskim i w ciągu jednego roku sporządziły szczegółowe zalecenie dotyczące włączenia Parlamentu w monitorowanie wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
85. wzywa Radę do przyjęcia wniosku Komisji dotyczącego decyzji w sprawie zawarcia przez UE protokołu fakultatywnego, podkreślając przy tym, że przy zaangażowaniu Parlamentu Europejskiego mechanizm utworzony na mocy tego protokołu mógłby doprowadzić do wdrożenia przez UE Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;

86. wzywa Komisję Europejską do opracowania konkretnych i stosownych oraz bardziej szczegółowych środków, a także do utworzenia mechanizmu monitorowania na wszystkich szczeblach zarządzania, jeśli chodzi o realizację europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności, zgodnie z wykazem działań określonych w ramach strategii w sprawie niepełnosprawności, w ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim;
87. wzywa państwa członkowskie do jak największego wsparcia odpowiednich środków i dostosowanych narzędzi, oprócz aspektów medycznych, umożliwiających bardziej samodzielne życie w celu zapewnienia równych szans i aktywnego życia osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom;
88. podkreśla potrzebę udzielenia pomocy tym osobom, które mogą pracować i chcą pozostać na rynku pracy, nawet jeśli utraciły część swoich zdolności funkcjonalnych; wzywa państwa członkowskie do promowania kultury integracyjnej i pomocy w integracji na rynku pracy osób o ograniczonej zdolności do pracy;
89. wzywa państwa członkowskie do (ponownego) rozważenia podejmowanych przez nie działań i krajowych programów lub strategii dotyczących kwestii niepełnosprawności w okresie realizacji i w ramach europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności zgodnie ze strategią „UE 2020” i Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych;
90. wzywa Komisję do przedstawienia wniosku ustawodawczego dotyczącego europejskiego aktu w sprawie dostępności, co ogłosiła w europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności, a także podkreśla potrzebę podjęcia na szczeblu UE zdecydowanych wiążących działań mających na celu zwiększenie, w oparciu o jasny plan działania, dostępności towarów i usług dla osób niepełnosprawnych;
91. wzywa państwa członkowskie, aby przy wsparciu ze strony Komisji przyjmowały konkretne działania społeczne na rzecz równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym świadczeń zdrowotnych i rehabilitacyjnych wysokiej jakości przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie;
92. podkreśla znaczenie badań nad nowymi metodami leczenia, które jeszcze bardziej ułatwiają integrację osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem; wskazuje, że w tym kontekście skuteczna okazuje się na przykład terapia teatralna czy terapia przy użyciu zwierząt, ponieważ promuje socjalizację i komunikację interpersonalną;
93. wzywa Komisję do przedsięwzięcia środków niezbędnych do pomocy osobom niedowidzącym w zawieraniu transakcji pieniężnych;
94. wzywa Komisję do większego uwzględnienia kwestii niepełnosprawności w planowanym przeglądzie reformy zamówień publicznych;
95. wzywa Komisję, aby w wyniku debaty prowadzonej po opublikowaniu zielonej księgi w sprawie emerytur przedstawiła argumenty na rzecz przekrojowej polityki wobec niepełnosprawności w białej księdze, która ma zostać opublikowana w drugiej połowie 2011 r.;
96. wzywa Komisję do dokonania oceny, czy dalsze działania podejmowane w kontekście europejskich funduszy strukturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem Funduszu na rzecz

Rozwoju Obszarów Wiejskich, pomagają osobom niepełnosprawnym zamieszkującym europejskie obszary wiejskie w prowadzeniu aktywności obywatelskiej;

97. wzywa Komisję i Radę do podjęcia wszelkich wysiłków na rzecz opracowania zasad kontroli osobistej podczas korzystania z usług transportowych, co zapewni pasażerom podstawowe prawa i godność oraz będzie wykorzystywane podczas odbywanych przejazdów, ze szczególnym uwzględnieniem wyrobów medycznych, pomocy i akcesoriów, które można przewozić ze sobą w pojeździe, oraz osiągnięcia jasnej, wspólnej interpretacji obowiązujących wymogów bezpieczeństwa, co zapewni osobom niepełnosprawnym możliwość podróżowania – w przypadku braku należytego uzasadnienia i w nieproporcjonalnym stopniu – a to wszystko wyłącznie w celu uniknięcia niedogodności dla przewoźnika;
98. wzywa Komisję do zwiększenia wysiłków zmierzających do opracowania dostosowanych do potrzeb indywidualnych świadczeń nawigacyjnych dla niewidomych oraz osób z poważnymi zaburzeniami wzroku oraz do przedstawiania dorocznego sprawozdania na ten temat i opracowania szczegółowych zaleceń – z uwzględnieniem dynamicznego rozwoju technologicznego – tak aby można było zapewnić i utrzymać postęp w dziedzinie multimodalnego transportu „od drzwi do drzwi”, jak stwierdzono w białej księdze w sprawie dążenia do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu;
99. wzywa państwa członkowskie do przeglądu swoich przepisów dotyczących usług zdrowotnych dla osób niepełnosprawnych, obejmujących między innymi środki związane z fizycznym dostępem do usług, kształcenia i opieki medycznej, podnoszeniem świadomości, udzielaniem informacji w dostępnym formacie, zindywidualizowanymi usługami doradczymi, łącznie z tłumaczeniem na różne języki, oraz usługami zdrowotnymi dostosowanymi do potrzeb osób niepełnosprawnych;
100. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby podczas udzielania wsparcia na rzecz sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych unikały różnicowania w określaniu niepełnosprawności, i wzywa Radę do nieustawiania w wysiłkach, przypominając, że Komitet Ministrów Rady Europy obiecał w 1986 r. wspierać uprawianie sportu przez osoby niepełnosprawne;
101. wzywa Komisję i Radę do poprawy dostępu osób niepełnosprawnych w dziedzinie praw autorskich, w tym zwiększonej wymiany najlepszych praktyk, do wspierania rozwoju optymalnych form współpracy i do dopilnowania tego, by usługodawcy przestrzegali odpowiednich, wspólnych i obowiązkowych wymogów wobec osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami wzroku;
102. podkreśla, że zgodnie z duchem konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych dyrektywa 2005/29/WE w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych – szczególnie przepis dotyczący zaniechań wprowadzających w błąd – odnosi się również do osób niepełnosprawnych;
103. wzywa Komisję i Radę do podjęcia działań na podstawie praktyki i doświadczenia Parlamentu Europejskiego na rzecz likwidacji barier w technologiach informacyjno-komunikacyjnych dla osób niesłyszących, zgodnie z decyzjami Parlamentu z 1988 i 1998 r., oraz do przedstawiania corocznego sprawozdania w tej sprawie zainteresowanym posłom do Parlamentu Europejskiego;

104. wzywa Komisję do opracowania analizy, z uwzględnieniem sytuacji osób z zaburzeniami wzroku, dotyczącej cech wyświetlaczy elektronicznych (interfejsu) urządzeń przemysłowych i domowych oraz alternatywnych, równoważnych rozwiązań informacyjnych dla osób niewidomych, a także do przedstawienia konkretnych wniosków ustawodawczych;

105. wzywa państwa członkowskie do uznania języka migowego za język urzędowy w państwach członkowskich UE; zaznacza, że zgodnie z deklaracją brukselską z dnia 19 listopada 2010 r. państwa członkowskie powinny zatem podejmować działania na rzecz uznania tego języka za język urzędowy;

106. wzywa Komisję do zwracania uwagi na uwzględnianie interesów osób niepełnosprawnych zgodnie z milenijnymi celami rozwoju ONZ podczas udzielania wsparcia na rzecz stosunków międzynarodowych i rozwoju;

o

o o

107. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.